

Operator de date cu caracter personal
Dosar nr. ...

Fond funciar

R O M Â N I A
TRIBUNALUL SUCEAVA
SECȚIA I CIVILĂ
ÎN CHEIERE

ȘEDINȚA PUBLICĂ DIN DATA DE 29 IANUARIE 2019

PREȘEDINTE
JUDECĂTOR
GREFIER

Pe rol, judecarea apelului declarat de către pârâta ..., împotriva încheierii de ședință din data de ... și a sentinței civile nr. ... din data de ... pronunțate de către Judecătoria Rădăuți în dosarul nr. ..., intimat fiind ... și reclamanta

La apelul nominal făcut în ședință publică se prezintă avocat ..., pentru pârâta apelantă și consilier juridic ..., pentru reclamanta intimată, lipsă fiind reprezentanții celorlalte părți.

Procedura de citare cu părțile este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei, după care:

Instanța constată că la dosar au fost depuse, prin serviciul registratură, de către pârâta apelantă și de către reclamanta intimată, punctele de vedere cu privire la chestiunea discutată la termenul anterior, câte un exemplar fiind înmănat, reciproc, părților prezente în instanță.

Apărătorul pârâtei apelante arată că, a cercetat practica judiciară, dar nu a reușit să obțină decât două hotărâri cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 29 din Legea nr. 1/2000 (pe care le depune la dosar), este vorba despre două hotărâri pronunțate de către Tribunalul Cluj, câte un exemplar fiind înmănat reprezentantului reclamantei intimat.

Reprezentantul reclamantei intimat depune, ca și practică judiciară, hotărâri pronunțate de către Judecătoria Rădăuți și Judecătoria Gura Humorului.

Apărătorul pârâtei apelante înțelege să depună la dosar și o hotărâre pronunțată de către Tribunalul Suceava, cu precizarea că nu știe dacă are vreo relevanță o hotărâre care nu este definitivă, dispozițiile art. 519 Cod procedură civilă se referă la complete de judecată ale Înaltei Curți de Casație și Justiție sau ale Tribunalului.

Instanța aduce la cunoștință părților că fiecare dintre acestea depun la dosar înscrisurile pe care le consideră de cuviință.

Instanța pune în discuția părților, conform prevederilor art. 519 și următoarele din noul Cod de procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la dezlegarea unor chestiuni de drept referitoare la cele patru întrebări aduse în discuție la termenul anterior, inclusiv sub aspectul admisibilității acestora; prin consultarea site-ului Înaltei Curți de Casație și Justiție, la completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, la secțiunea "informații utile" sunt anumite recomandări pe care le aduce la cunoștință părților, în sensul că întinderea încheierii, în cazul în care se va dispune sesizarea în acest sens, să nu depășească 10 pagini; în această situație, instanța pune în vedere părților să-și limiteze cuvântul în dezbateri, în baza prevederilor art. 216 al. 4 din noul Cod de procedură civilă, la 20 de minute maxim, pentru fiecare parte.

Apărătorul pârâtei apelante arată că din dispozițiile art. 519 Cod procedură civilă rezultă condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru

pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la dezlegarea unor chestiuni de drept astfel, trebuie să fie vorba de o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea prezentei cauze și să fie nouă, asupra ei să nu se fi pronunțat Înalta Curte de Casație și Justiție printr-un recurs în interesul legii sau printr-o altă hotărâre prealabilă.

În speță, cu privire la prima întrebare la care s-a referit instanța, respectiv interpretarea și aplicarea art. 29 al. 2 din Legea nr. 1/2000 și, totodată, și cea de-a doua teză, în sensul ca Înalta Curte de Casație și Justiție să aibă în vedere o eventuală culpă a Unității de Cult raportat la prevederile art. 12 din HG nr. 131/1991 și anume, dacă nu s-a depus niciun act doveditor ar atrage, în mod imediat, nevalabilitatea titlului de proprietate, apreciază că, în primul rând, nu este îndeplinită condiția cu privire la chestiunea de drept; nu este o chestiune de drept, este o chestiune de fapt, pe care instanța trebuie să o analizeze prin raportare la probele depuse în prezenta cauză, la obiectul cererii de chemare în judecată, la motivele expuse în această cerere și, aici, se referă la faptul că s-a solicitat prin cererea de chemare în judecată anularea titlului de proprietate exclusiv invocându-se efectul pozitiv al puterii de lucru judecat al unei hotărâri judecătorești, în niciun moment, nu s-au susținut de către reclamantă aspecte cu privire la culpa Unității de Cult din această perspectivă; așadar, chestiunea nu reprezintă o chestiune de drept, ci este o chestiune de fapt pe care instanța, în speță, Tribunalul Suceava, trebuie să o soluționeze; în plus, cu privire la interpretarea dispozițiilor art. 29 al. 2 din Legea nr. 1/2000, solicită a se avea în vedere practica depusă la dosar la acest termen de judecată și faptul că această chestiune nu reprezintă o chestiune de judecată nouă, a mai făcut obiectul altor instanțe de judecată și instanțele au soluționat-o prin hotărâri definitive în care s-a arătat cum trebuie interpretate dispozițiile art. 29 din Legea nr. 1/2000, această chestiune fiind deja tranșată și pe rolul Tribunalului Suceava, există o serie de hotărâri definitive care soluționează tocmai în conformitate cu practica judiciară pe care a expus-o; citează: decizia civilă nr. ... a Tribunalului Cluj (dosar nr. ...) în care aplicabilitatea art. 29 din Legea nr. 1/2000 a fost soluționată în același sens în care a soluționat și Tribunalul Suceava; instanța a statuat, în mod irevocabil, tot în contradictoriu cu Romsilva – Direcția Silvică Neamț, faptul că instanța de recurs, din perspectiva istorică a actelor normative care au reglementat de-a lungul timpului dreptul de proprietate al Unităților de Cult asupra terenurilor forestiere, a apreciat că acestea sunt îndreptățite la reconstituirea dreptului de proprietate a terenurilor forestiere pe care le-au avut în proprietate, în administrare, în folosință sau în înzestrare în limita suprafeței de 30 ha; mai mult, la acest punct, reiterează și hotărârile care, în opinia sa, sunt unanime ale Curții Europene a Drepturilor Omului, care a considerat, tot timpul, că prevalează protecția dreptului de proprietate.

În ceea ce privește cea de-a doua întrebare, interpretarea și aplicarea art. 29 al. 3¹ din Legea nr. 1/2000, arată că aceasta ar fi, într-adevăr, o chestiune de drept însă, așa cum rezultă din practica judiciară depusă, nici această chestiune nu ar fi o chestiune nouă sau asupra căreia să existe opinii contradictorii; în acest sens, a depus la dosar hotărâri judecătorești cu privire la interpretarea acestui articol, respectiv hotărâri judecătorești pronunțate de către Tribunalul Suceava care sunt numai în sensul că din fondul cultului care a avut în înzestrare, folosință sau administrare se reconstituie dreptul de proprietate.

În ceea ce privește cea de-a treia întrebare, respectiv dacă este îndreptățit la reconstituirea dreptului de proprietate atât fostul proprietar, cât și titularul unui drept de folosință, arată că, în opinia sa, articolul 29 al. 2 din Legea nr. 1/2000 este destul de clar, în sensul că se referă, exclusiv, la proprietate, astfel cum este reglementată în dreptul românesc și nu face nicio diferență între proprietate și un drept de folosință, proprietate utilă sau proprietate deplină, motiv pentru care apreciază că, și din această perspectivă, este inadmisibilă întrebarea, având în vedere că nu este o chestiune de drept pe care Înalta

Curte de Casație și Justiție ar putea să o soluționeze și să dea o interpretare sau aplicare diferită, altfel decât reglementează textul de lege citat.

În ceea ce privește cea de-a patra întrebare, dacă prevederile art. 29 al. 3¹ din Legea nr. 1/2000 se aplică în mod automat și cererilor de reconstituire formulate anterior, invocă și practica judiciară a Curții Constituționale care, de fiecare dată când a avut de soluționat excepții de neconstituționalitate în ceea ce privește dispoziții din legile de reparație, a precizat, în mod constant, că acestea sunt de imediată aplicare, de exemplu, Legea nr. 165 care, în anul 2013 când a intrat în vigoare, a modificat toate dispozițiile, inclusiv în ceea ce privește evaluarea, anterior intrării în vigoare a acestei legi erau formulate notificări la Legea nr. 10/2001 și se făceau evaluări potrivit Standardelor Internaționale de Evaluare, ulterior, prin Legea nr. 165/2013 s-au modificat aceste dispoziții, în sensul că evaluările se fac potrivit Grilei Notariale, iar Curtea Constituțională a precizat că aceste legi de reparație sunt legi cu aplicare imediată; exact aceasta este și situația în ceea ce privește apariția art. 29 al. 3¹ din Legea nr. 1/2000, acest articol a intrat în vigoare în anul 2002 prin Legea nr. 400 și oferă posibilitatea și Unităților de Cult care au avut în administrare, folosință sau în înzestrare astfel de terenuri să li se reconstituie dreptul de proprietate, motiv pentru care apreciază că nici aceasta nu este o chestiune de drept, de noutate, care ar trebui să fie dezlegată de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

Pentru aceste considerente, solicită respingerea cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, ca inadmisibilă.

Reprezentantul reclamantei intimat, cu privire la admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, consideră că cererea este admisibilă.

Punctual, referitor la cele patru chestiuni invocate de către instanță, arată că, este clar determinat că ne putem referi la întregul text al art. 29 din Legea nr. 1/2000; nu mai reiterează istoricul acțiunilor judiciare care au determinat formularea de către RNP - Romsilva a acestor 570 de acțiuni însă, diferența care trebuie făcută în ceea ce privește art. 29 al. 3¹ din Legea nr. 1/2000, se referă la faptul că, dacă în Regat situația juridică și istorică a fost alta decât în Bucovina, acest alineat (3¹), a fost introdus tocmai pentru ca Unitățile de Cult care au fost beneficiarele înzestrării de la 1937 să beneficieze de reconstituire; ceea ce a depus partea adversă, respectiv acea hotărâre care vizează Mănăstirea ..., într-adevăr, această mănăstire face parte din Unitățile de Cult din Regat care beneficiau de reconstituire, așa cum dispune art. 29 al. 3¹ din Legea nr. 1/2000; de altfel, cu privire la această sentință, respectiv decizie, reclamanta intimată a făcut trimitere și prin întâmpinare și a arătat că este o soluție corectă.

Arată că, în privința dispozițiilor art. 29 al. 2 din Legea nr. 1/2000, chestiunea lămuritoare pe care ar putea-o aduce Înalta Curte de Casație și Justiție este dacă proprietatea trebuia să aparțină fondului bisericesc sau cultului însă, consideră că edificator este alineatul 3, la care nu a făcut referire niciuna din părți până acum pentru că nu era incident, însă este lămuritor în ceea ce privește alineatul 2 (terenurile atribuite potrivit al. 2 nu vor putea depăși, cumulat, suprafața avută în proprietate de fondul bisericesc în județul în care s-a constituit protoieria, mănăstirea, schitul, parohia sau filia care depune cerere de reconstituire); din punctul său de vedere este clar că Fondul Bisericesc ar fi trebuit să fie proprietar; desigur, că mai intervine o altă chestiune lămuritoare și a făcut trimitere în punctul de vedere depus la dosar la Fondul Bisericesc General care era constituit din totalitatea averilor deținute într-un fel sau altul de Unitățile de Cult și Fondul Bisericesc Ortodox Român al Bucovinei care, așa cum arată deciziile nr. 617, respectiv nr. 608 ale Curții Constituționale, nu pot fi asimilate printr-un mimetism juridic noțiunii de "cult religios" fiind o fundație de sine stătătoare, având un patrimoniu separat și având calitatea de administrator al bunurilor proprietate publică a statului; aplicabilitatea dispozițiilor art. 29 al. 3¹ din Legea nr. 1/2000 nu este dată în cauză și pentru

reclamanta intimată a fost surprinzător să vadă în deciziile pronunțate de către Tribunalul Suceava reținerea acestui text de lege însă, se poate observa că niciun complet de judecată din județ care s-a pronunțat în fond nu a reținut aplicabilitatea acestor dispoziții; toate instanțele de judecată, (înafară de Judecătoria Rădăuți, care și-a însușit cererea reclamantei), au apreciat că nu sunt aplicabile alte dispoziții decât cele ale art. 29 al. 2 din Legea nr. 1/2000, singurele motivații pentru care se resping cererile reclamantei fiind culpa autorităților care la acel moment nu au reușit să gestioneze în așa măsură aceste dosare de reconstituire încât să determine faptul că Unitățile de Cult nu aveau dreptul la această reconstituire. Această culpă a autorităților consideră că nu poate fi reținută câtă vreme, după 17 ani de judecată, după ce instanțele de judecată au pronunțat soluții variate, și în decizia pronunțată de către Curtea de Apel Cluj, depusă la dosar de către reclamantă, se atestă, fără putință de tăgadă, că Fondul Bisericesc Ortodox Român al Bucovinei nu a fost proprietar, este fundațiune specială și nu poate să beneficieze, nici în calitate de titular și nici Unitățile de Cult nu pot să beneficieze de aceste terenuri din terenurile administrate de către Fondul Bisericesc; rețin instanțele de fond, așa cum a mai arătat, aplicabilitatea numai, a art. 29 al. 2 din Legea nr. 1/2000, se invocă culpa autorităților și perioada de 13-14 ani de la data reconstituirii și până la introducerea acțiunilor de către reclamantă și se motivează doar cu practica CEDO, se poate observa că la Judecătoria Cîmpulung Moldovenesc se motivează, într-o anumită sentință că, deși s-a acționat conform dreptului intern, în cauză este aplicabilă practica CEDO; consideră că nu ne putem raporta la practica CEDO, și se referă la această perioadă de timp care este prevăzută în chestiunea invocată de către completul de judecată deoarece, analizând constituționalitatea dispozițiilor art. III din Legea nr. 169/1997, Curtea Constituțională prin decizia nr. 676/2016 vorbește despre faptul că nulitățile sunt absolute, acestea prin care se invocă un drept inexistent în patrimoniul unei persoane fizice sau juridice, se constată imprescriptibilitatea acțiunilor în constatarea nulității absolute. Se face, de asemenea, confuzie, peste tot, în sensul că reclamanta a formulat acțiuni în constatarea nulității absolute a titlurilor de proprietate și nu acțiuni în anulare, desigur, că în limbajul comun se folosește această sintagmă însă, instituția este una foarte clară și precis determinată, acțiunile în constatarea nulității absolute sunt imprescriptibile; dacă se consideră că nu există o culpă a Unităților de Cult în momentul în care au formulat aceste cereri, solicită a se observa că aceste unități au știut că pe rolul instanțelor de judecată se derula dosarul cu Fondul Bisericesc Ortodox Român al Bucovinei și, separat de aceasta, ca să beneficieze de dispozițiile art. 1 al Protocolului nr. 1 la CEDO, noțiunea de "bun" trebuie să fi fost în mod legal în proprietatea persoanei în cauză; nu se poate afirma că, atâta vreme cât s-a făcut o reconstituire prin fraudă, în contra textului de lege, poate să fie beneficiara dispozițiilor art. 1 al Protocolului nr. 1 la CEDO.

Cu privire la dispozițiile art. 29 al. 3¹ din Legea nr. 1/2000, reiterează faptul că nici reclamanta nu a considerat, atunci când a introdus aceste acțiuni, că este aplicabil acest text de lege, deoarece textul de lege prevede foarte clar că Unitatea de Cult trebuia să fi avut în folosință, administrare sau în înzestrare asemenea terenuri, la punctul doi invocat de către instanță a făcut referire la acest articol și a arătat că nu este aplicabil și, repetă, niciun complet de judecată din cadrul judecătoriilor nu a reținut aplicabilitatea acestor dispoziții.

Apărătorul părții apelante, în replică (pentru că săptămâna trecută s-a întâlnit cu reprezentanții părții adverse la Înalta Curte de Casație și Justiție, unde susțineau că Tribunalul Suceava este "cel mai corupt" și au formulat niște cereri de strămutare), solicită a se avea în vedere faptul că din toate concluziile părții adverse la acest termen de judecată, nu a rezultat îndeplinirea niciunei condiții cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție; reclamanta formulează tot felul de cereri inadmisibile sau neîntemeiate și, ulterior, dă vina pe "corupția Tribunalului Suceava și instanțele din Suceava"; reclamanta a făcut

referire la practica CEDO, a formulat concluzii ca și cum la acest moment părțile s-ar fi judecat pe fond, fără să se refere niciun moment la condițiile cuprinse în art. 519 Cod procedură civilă pe care le-a citat încă de la începutul pledoariei și crede că era momentul ca părțile să se refere strict la acestea, pentru că instanța urmează să se pronunțe strict pe această chestiune.

Reprezentantul reclamantei intimă, în replică, arată că cererea de strămutare a vizat dosarul "de la Timișoara", poate spune textual replica "Tribunalul Suprem este mult mai destins față de instanțele din țară, unde influența Bisericii Ortodoxe Române, prin capii săi, aduce atingere actului de justiție"; Tribunalul Suceava nu prea i-a dat reclamantei câștig de cauză de câte ori s-a judecat cu Arhiepiscopia, cu Fondul Bisericesc sau cu Unitățile de Cult.

Apărătorul pârâtei apelante arată că reclamantei nu i s-a dat câștig de cauză pentru că, poate, cererile erau inadmisibile.

Instanța aduce la cunoștință părților că în procedura prealabilă s-au depus mai multe exemplare de pe actele de procedură, astfel că, la acest moment, față de prevederile art. 471 al. 6 din noul Cod de procedură civilă ("instanța la care s-a depus întâmpinarea o comunică de îndată apelantului, punându-i-se în vedere obligația de a depune la dosar răspunsul la întâmpinare în termen de cel mult 10 zile de la data comunicării. Intimatul va lua cunoștință de răspunsul la întâmpinare din dosarul cauzei"), pune în discuția părților restituirea exemplarelor depuse la dosar, în plus.

Apărătorul pârâtei apelante și reprezentantul reclamantei intimă, luând pe rând cuvântul, arată că sunt de acord cu restituirea actelor de procedură ce au fost depuse la dosar, în plus.

Instanța procedează la restituirea către reclamanta intimată a exemplarelor de pe întâmpinarea formulată în cauză, depuse la dosar, în plus.

Apărătorul pârâtei apelante și reprezentantul reclamantei intimă, luând pe rând cuvântul, arată că nu mai au cereri de formulat la acest termen de judecată.

TRIBUNALUL,

Având nevoie de timp pentru deliberare,

DISPUNE:

Pronunțarea la 8.02.2019, urmând ca pronunțarea să fie făcută prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței.

Pronunțată în ședința publică din data de 29.01.2019.

Președinte,

Judecător,

Grefier,

.....

.....

.....

Operator de date cu caracter personal
Dosar nr.

Fond funciar

R O M Â N I A
TRIBUNALUL SUCEAVA
SECȚIA I CIVILĂ
ÎN CHEIERE

ȘEDINȚA PUBLICĂ DIN DATA DE 8 FEBRUARIE 2019

PREȘEDINTE
JUDECĂTOR
GREFIER

Pe rol, pronunțarea asupra apelului declarat de către pârâta, împotriva încheierii de ședință din data de și a sentinței civile nr. din data de pronunțate de către Judecătoria în dosarul nr., intime fiind și reclamanta

Dezbaterile asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la dezlegarea unor chestiuni de drept au avut loc în ședința publică din data de 29 ianuarie 2019, susținerile părților fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, redactată separat, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, când instanța având nevoie de timp pentru deliberare a amânat pronunțarea pentru azi, 8 februarie 2019.

După deliberare,

INSTANȚA,

analizând lucrările dosarului,

I. Constată admisibilitatea sesizării în conformitate cu prevederile art. 519 Cod procedură civilă, motivat de faptul că:

1. de lămurirea modului de interpretare/aplicare a dispozițiilor art. 29 al. 2 și al. 3¹ din Legea nr. 1/2000 depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât prezenta acțiune de constatare a nulității absolute a titlului de proprietate pune în discuție îndreptățirea petentei Unitatea de Cult la reconstituirea dreptului de proprietate în baza acestor prevederi legale, părțile, respectiv practica judiciară exprimând puncte de vedere contrare, cu privire la incidența și interpretarea acestora.

În mod greșit, apelanta contestă relevanța acestor dispoziții legale în cauză: conform prevederilor art. 479 al. 1 din noul Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, (...) aplicarea legii de către prima instanță. În cauză, însuși memoriul de apel conține ample referiri la aceste prevederi legale, deci chiar apelanta a investit instanța de apel cu analizarea acestora; de asemenea, considerentele sentinței apelate și întâmpinările din apel dezbate aceste chestiuni de drept.

2. problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre.

Caracterul de noutate se raportează, mai întâi, la jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, conform prevederilor art. 519 din noul Cod de procedură civilă.

De altfel, apelanta Unitatea de Cult, în mod greșit, arată că, toate chestiunile de drept supuse dezbaterei în prezenta procedură nu au caracter de noutate la nivelul Tribunalului Suceava.

Cele circa 580 de dosare similare au fost introduse în același interval de timp, anterior neexistând litigii similare, multitudinea acestor dosare fiind generată de pronunțarea deciziei civile ... din ..., de către Curtea de Apel Cluj în dosarul nr. ... menținută prin Decizia nr. ... din ... a Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțată în același dosar.

De altfel, până în prezent, doar două completuri de judecată din cele șapte, ce funcționează la nivelul Tribunalului Suceava, Secția I civilă, în materia apelurilor civile declarate conform prevederilor Noului Cod de procedură civilă, s-au pronunțat asupra apelurilor, un alt complet de apel a repus pe rol două litigii, iar un alt complet de apel a făcut vorbire de demararea prezentei proceduri.

Într-un număr semnificativ de cazuri, litigiile sunt încă în curs de soluționare la nivelul Tribunalului Suceava.

Practic, un procent foarte redus din totalul celor circa 580 de dosare a fost soluționat definitiv, văzând și faptul că un procent covârșitor din litigii nu a fost încă înregistrat pe rolul Tribunalului Suceava, fiind încă în curs de soluționare în primă instanță, la nivelul judecătoriilor de pe raza Tribunalului Suceava.

Nu rezultă astfel, o practică constantă și consacrată a Tribunalului Suceava în privința chestiunilor de drept din prezenta sesizare; din contră, se conturează un interes major pentru modul de soluționare al prezentei sesizări, văzând că mai multe completuri de judecată au luat în calcul suspendarea judecății, conform prevederilor art. 520 al. 4 din noul Cod de procedură civilă (ANEXA 2).

Chestiunile de drept ce fac obiectul sesizării prezintă un grad ridicat de dificultate, văzând, în primul rând, complexitatea și amploarea apărărilor și argumentațiilor părților. În al doilea rând, complexitatea analizei de drept se circumscrie incidenței prevederilor și jurisprudenței CEDO, asemenea corelări impunând o argumentație amplă și particularizată. În al treilea rând, chestiunile de drept sesizate impun analiza corelată a mai multor norme de drept (art. 6 al. 1, art. 29 al. 2 și al. 3¹ din Legea nr. 1/2000, art. 4 al. 1 Codul Silvic – Legea nr. 26/1996, art. 12 al. 3 din HG nr. 131/1991, Codul civil austriac). Mai mult, aceste prevederi au suferit mai multe modificări pe parcursul desfășurării procedurii de reconstituire (de esență fiind modificările aduse Legii nr. 1/2000 prin Legea nr. 400/2002). În plus, legislația de fond funciar incidentă în cauză, se impune a fi corelată cu dispozițiile legale de drept comun, ce reglementează regimul juridic al nulităților absolute, văzând că petitul cauzei îl constituie constatarea nulității absolute a titlului de proprietate. De asemenea, analiza chestiunilor de drept sesizate impune aplicarea regulilor interpretative (logico-gramaticală, respectiv sistematică), respectiv a unor principii constituționale (principiul neretroactivității legii) și procedurale (principiul disponibilității), a normelor de aplicare în timp a legii civile. În al patrulea rând, dificultatea chestiunilor de drept sesizate rezultă din necesitatea împiedicării apariției unei jurisprudențe neunitare, fiind vorba de circa 580 de dosare similare. Tribunalul apreciază că, față de multitudinea cauzelor și complexitatea chestiunilor de drept incidente, practica judiciară neunitară este inerentă, impunându-se statuarea unor dezlegări directe, de către instanța supremă, în cadrul prezentei proceduri de control „a priori”.

Mai mult, în prezent există deja o practică neunitară la nivelul judecătoriilor de pe raza Tribunalului Suceava, existând deja zeci de soluții pronunțate, atât în sensul admiterii acțiunilor, cât și în sensul respingerii acestora.

3. problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate astăzi, ANEXA 1.

4. prezenta instanță soluționează cauza în ultimă instanță, conform prevederilor art. 5 al. 1 din Legea nr. 247/2005, Titlul XIII, coroborate cu dispozițiile art. 7 al. 2 din Legea nr. 76/2012, pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010, privind Codul de procedură civilă.

II. Expunerea succintă a procesului

Prezenta cauză are ca obiect acțiunea de constatare a nulității absolute a titlului de proprietate nr. ..., emis de Comisia Județeană de stabilire a dreptului de proprietate privată asupra terenurilor ..., formulată de, temeiul de drept al acțiunii fiind prevederile art. III alin. 1 litera a pct. VI din Legea nr. 169/1997, de modificare și completare a Legii nr. 18/1991.

Situația de fapt nu prezintă un grad de dificultate deosebit, nefiind contestată, nefiind susceptibilă de interpretări contradictorii: la data de 2.03.2000, unitatea de cult petentă a formulat cererea de reconstituire a dreptului de proprietate pentru 30 ha de pădure, conform prevederilor art. 29 din Legea nr. 1/2000. Cererea de reconstituire nu a fost însoțită de înregistrări doveditoare, conform documentațiilor înaintate de comisiile de aplicare a legislației de fond funciar. Prin hotărârea Comisiei Județene de stabilire a dreptului de proprietate ... nr. ... din data de ... s-a validat dreptul de proprietate în beneficiul petentei, ulterior fiind emis titlul de proprietate nr., contestat în prezenta cauză.

Ulterior emiterii Titlului de proprietate nr. ..., după parcurgerea mai multor cicluri procesuale, prin Decizia civilă nr. ... din ..., pronunțată de către Curtea de Apel Cluj în dosarul nr. ... menținută prin Decizia nr. ... din ... a Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțată în același dosar, s-a statuat definitiv și irevocabil faptul că Fondul Bisericesc Ortodox Român al Bucovinei nu a avut vreodată calitatea de proprietar asupra suprafețelor de fond forestier revendicate, ci istoric și juridic, proprietatea asupra terenurilor folosite de către această fundație a aparținut Statului, fie acesta Statul Austriac, Statul Austro-Ungar ori Statul Român.

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

A. Punctul de vedere al pârâtei apelante:

Din analiza art. 519 din noul Cod de procedură civilă se desprind condițiile pe care trebuie să le îndeplinească chestiunile de drept care fac obiectul sesizării:

- a). De respectiva chestiune de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei;
- b) Noutatea influențării soluționării cauzei pe fond, pentru declanșarea mecanismului de unificare generat de pronunțarea unei hotărâri prealabile.

Chestiunile care se vor a fi supuse analizei Înaltei Curți de Casație și Justiție nu îndeplinesc aceste condiții, așa cum va arăta, punctual, în cele ce urmează:

1. Principalul caracter al legilor fondului funciar este cel reparatoriu. Prin art. 29 alin. (2) al Legii nr. 1/2000, legiuitorul a reglementat condițiile prin care, cultele religioase pot beneficia, de reconstituirea, chiar dacă nu integrală, a dreptului de proprietate asupra bunurilor preluate abuziv de către stat, în perioada regimului comunist. Așadar, pentru a-și atinge scopul compensatoriu, întrucât exigențele CEDO prevăd că în caz de încălcare a art. 6 din Convenție trebuie ca reclamantul să fie repus, pe cât posibil, într-o situație echivalentă cu cea în care s-ar fi aflat dacă n-ar fi existat încălcarea cerințelor acestui

articol, și fiind nevoit să țină cont de dinamica realităților sociale și a organizării cultelor de la momentul preluării abuzive și până în prezent, legiuitorul a stabilit, prin alin. (2) al art. 29, condițiile în care, poate fi reconstituit dreptul de proprietate asupra fostelor terenuri care s-au aflat în proprietatea cultelor la momentul preluărilor abuzive.

Așadar, textul alin. (2) al art. 29 din Legea nr. 1/2000 trebuie interpretat în strânsă legătură cu cel al alin. (3) al aceluiași articol pentru că împreună stabilesc condițiile în care se poate reconstitui dreptul de proprietate în favoarea unei unități de cult în condițiile în care cultul ortodox a avut în proprietate terenuri în județul în care s-a constituit unitatea de cult. Astfel, textul alin. (2) vizează posibilitatea reconstituirii dreptului de proprietate asupra terenului forestier ce a aparținut averii bisericești în favoarea oricărei unități de cult cu condiția ca aceasta să fi fost constituită până la data intrării în vigoare a legii, condiția prevăzută de alin. (3) vizând nedepășirea, cumulat, a suprafeței de teren ce a aparținut bisericii în județul respectiv.

În primul rând, chestiunea nu prezintă un caracter de noutate întrucât a făcut obiectul aprecierii instanțelor.

Chestiunea a fost tranșată deja pe rolul instanțelor de judecată, la nivelul Tribunalului Suceava existând deja o serie de hotărâri definitive care soluționează această chestiune în conformitate cu practica existentă în materie.

Cu titlu de exemplu, a menționat că în anul 2002, prin Decizia civilă a Tribunalului Cluj nr. ... din dosar nr. ... aplicabilitatea art. 29 din Legea nr. 1/2000 a fost soluționată în sensul în care a decis și Tribunalul Suceava cu privire la patrimoniul Fondului bisericesc al cultului din județul

Instanța a statuat irevocabil în contradicție cu susținerile RNP-Romsilva - Direcția Silvică ..., faptul că "Instanța de recurs, din perspectivă istorică a actelor normative care au reglementat de-a lungul timpului dreptul de proprietate al unităților de cult asupra terenurilor forestiere, a apreciat că acestea sunt îndreptățite la reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor cu vegetație forestieră pe care le-au avut în proprietate, în administrare, folosință sau în înzestrare în limita suprafeței de 30 de ha...".

În ceea ce privește culpa pârâtei apelante pentru pretinsa încălcare a prevederilor art. 12 alin. (3) din H.G. nr. 131/1991, aceasta nu este o chestiune de drept care să poată face obiectul sesizării Înaltei Curți pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile în vederea dezlegării unor chestiuni de drept, pentru că acestea vizează împrejurări de fapt.

Mai mult, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că prevalează protecția dreptului de proprietate.

2. Chestiunea a făcut deja obiectul aprecierii instanței, atât prin Deciziile pronunțate de Tribunalul Suceava cu privire la Fondul Bisericesc din județul Suceava, cât și prin Decizia pronunțată de Tribunalul Cluj cu privire la situația averilor Fondului Bisericesc din județul Neamț, prin urmare condiția caracterului de noutate nu este întrunită.

Prin urmare, se impune respingerea sesizării ca inadmisibilă.

Prevederile art. 29 alin. (3)¹ din Legea nr. 1/2000 privind reconstituirea dreptului de proprietate unei unități de cult petente trebuie raportate, așa cum rezultă și din interpretarea sistematică cu prevederile art. 72 din Regulamentul privind procedura de constituire, atribuțiile și funcționarea comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, a modelului și modului de atribuire a titlurilor de proprietate, precum și punerea în posesie a proprietarilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 131/1991, astfel cum a fost modificat prin HG nr. 180/2000, la terenul care a aparținut cu orice titlu cultului, ci nu unității de cult.

3. Caracterul reparatoriu al legilor fondului funciar vizează repararea prejudiciului produs prin preluările abuzive, care, în această cauză au fost făcute în temeiul

Decretului nr. 273/24 iunie 1949 privind desființarea fondului bisericesc ortodox - român al Bucovinei și trecerea tuturor bunurilor imobiliare ale acestuia pe seama Statului Român.

Prin urmare, măsurile reparatorii prevăzute de lege vizează persoanele/culte înscrise în cartea funciară în momentul preluărilor abuzive.

La momentul anului 1949 legea română nu reținea distincția dintre proprietar deplin și proprietar util, ci în dreptul românesc exista doar conceptul de „proprietar” și că proprietarul înscris în cartea funciară era Fondul Bisericesc Ortodox Român al Bucovinei.

Prin urmare, având în vedere că modalitatea dreptului de proprietate denumită „proprietate utilă” nu era și nu este reglementată de legea română, a apreciat că aceasta nu poate face obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

4. În primul rând, această chestiune a făcut deja obiectul aprecierii Tribunalului Suceava, existând deja practică constantă în această materie. Condiția noutății influențării soluționării cauzei pe fond, pentru declanșarea mecanismului de unificare generat de pronunțarea unei hotărâri prealabile, nu este întrunită în prezenta cauză.

B. Punctul de vedere al reclamantei intimat:

1. Relativ la prima chestiune ridicată de către completul de judecată, a apreciat că legitimarea dreptului de proprietate nu poate rezulta din simpla posesie pe parcursul a 13 ani, fie și cu buna credință, deși aceasta nu este dată în cauză, întrucât pârâta-apelantă nu a deținut în această perioadă în mod legal bunul obiect al titlului pentru că nu a fost al său ori nu era îndreptățită să îl dobândească, aspect confirmat în dosarul ...

Prin apărările formulate de către partea adversă în mod voit s-a dorit a confuza instanța cu privire la sintagma folosită de actul normativ, fondul bisericesc, și Fondul Bisericesc Ortodox Roman al Bucovinei, însă cele două sunt distincte, patrimoniul Fundației FBORB fiind separat de cel al Bisericii Ortodoxe Române/unităților de cult/fondului bisericesc, cele două patrimonii neputând fi confundate.

Potrivit art. 23 din Statutul BOR din 1925: „pentru a se ușura cât mai mult sarcina Statului și pentru ca Biserica să-și poată îndeplini cât mai bine misiunea sa religioasă, culturală și filantropică, se înființează un fond general bisericesc.

În schimb, Fundația FBORB, fundație de drept public (iar nu persoană juridică de drept privat precum Biserica), avea un patrimoniu de sine-stătător, având în vedere că proprietatea asupra terenurilor aparținea Statului astfel cum s-a reținut în Decizia civilă nr. ...

Prin urmare, rezultă că patrimoniul Fundației FBORB nu a făcut și nu poate face parte din patrimoniul Bisericii Ortodoxe Române (fondul general bisericesc reglementat de art. 23 din Statutul BOR din 1925), astfel încât unitățile de cult (structuri din cadrul Bisericii) nu pot emite pretenții să le fie reconstituite terenuri din suprafețele pe care FBORB le-a avut în administrare, în calitatea sa de proprietar util.

În mod unitar practica CEDO, prin prisma incidenței prevederilor art. 1 la Protocolul 1 CEDO, prezintă două ipoteze de lucru:

- exercitarea legală a dreptului la respectarea bunurilor sale, deci dobândite în mod legal,

- recunoașterea titlului printr-o hotărâre judecătorească definitivă, or, nici una dintre aceste două ipoteze nu este dată în cauză, acestea fiind expres infirmate de Decizia civilă nr. ... din ... a Curții de Apel Cluj, rămasă definitivă și irevocabilă prin Decizia nr. ... din ... a ICCJ.

În privința culpei Comisiilor de fond funciar, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 676 din 17.11.2016, a statuat faptul că sancțiunea nulității absolute este aplicabilă

actelor de reconstituire a dreptului de proprietate asupra unor terenuri forestiere, emise cu încălcarea prevederilor Legii nr. 18/1991.

În acest mod, sancțiunea nulității unor astfel de titluri de proprietate lipsește de efecte juridice un act încheiat cu încălcarea unor dispoziții legale imperative.

Se reține, de asemenea, de către Curte că imprescriptibilitatea unei acțiuni în constatarea nulității absolute a unui act juridic încheiat cu nerespectarea dispozițiilor legale imperative este justificată prin natura interesului ocrotit prin norma a cărei respectare se cere, și anume un interes general obștesc.

Mai precizează Curtea că nu se poate susține că în acest mod este încălcat dreptul de proprietate de vreme ce un act nul nu poate produce efecte, fiind desființat de la data încheierii lui, astfel încât nu poate să constituie temeiul dobândirii valabile a dreptului de proprietate.

Astfel, nu poate fi vorba de o încălcare a principiului de drept *nemo auditur propria turpitudine allegans*, deoarece de esența acestui principiu, potrivit căruia nimeni nu se poate prevala de propria culpă, este aprecierea exclusivă a comportamentului unei părți, pentru a se stabili prevalența unui interes personal asupra altui interes personal. Or, în cazul invocării nulității absolute, care protejează interese de ordine publică, nu este vizat interesul personal.

2. În privința celei de a doua chestiuni, respectiv interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 al. 3 indice 1 din Legea nr. 1/2000, textul de lege nu lasă loc de interpretări și astfel, doar structurile de cult, enumerate la alin. (2) care au avut în folosință, înzestrare sau administrare terenuri cu destinație forestieră, dobândesc în proprietate suprafețe până la limita de 30 ha din pădurile pe care le-au avut în administrare sau înzestrare.

Așadar, înzestrarea, folosința sau administrarea prin prisma art. 29 alin. (3 indice 1) nu putea aparține decât unităților de cult și nu cultului.

Separat de cele de mai sus, chiar și pentru situația în care cultul ar fi titularul înzestrării, folosinței sau administrării, prin deciziile Curții Constituționale nr. 618/2016, respectiv nr. 107/2017 s-a statuat că, distinct de fundațiile constituite de Biserică, Fondul Bisericesc Ortodox Român al Bucovinei era o fundațiune specială înființată prin lege, așadar, nu de Biserică, tocmai pentru că bunurile imobile administrate de fond aparțineau statului. Prin urmare, din moment ce aceste bunuri imobile nu aparțineau Fondului Bisericesc Ortodox Român al Bucovinei, cu atât mai puțin puteau face parte din proprietatea Bisericii (sub regimul de averi sau bunuri comune), persoană juridică distinctă. Astfel, Fondul Bisericesc Ortodox Român al Bucovinei nu se circumscrie ideii de cult religios, fiind o fundațiune specială — cu caracter public — ce nu poate fi, printr-un mimetism juridic, readusă în dreptul pozitiv, prin aplicarea prevederilor Legii nr. 21/1924 sau a OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații.

3. Se ridică de către completul de judecată chestiuni vizând interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 alin. (2) din Legea nr. 1/2000, respectiv dacă este îndreptățit la reconstituirea dreptului de proprietate atât fostul proprietar, cât și titularul unui drept de folosință considerat „proprietar util”.

Relativ la cele de mai sus, dezlegarea dată de către Curtea de Apel Cluj în privința proprietății utile a FBORB, în calitatea sa de administrator sau titular al unui drept de folosință, nu poate fi extinsă și extrapolată câtă vreme

- art. 29 alin. (2) impune ca unitățile de cult să dobândească terenuri forestiere din fondul bisericesc, dacă acesta a avut în proprietate astfel de terenuri (lămuritor fiind și alin. (3)),

- art. 29 alin. (3 indice 1) impune ca unitățile de cult să fi avut în folosință, înzestrare, administrare terenuri.

4. întrucât, a apreciat că dispozițiile art. 29 alin. (3) indice 1) nu au aplicabilitate în cauză, interpretarea acestuia prin prisma cererilor formulate anterior intrării sale în vigoare, respectiv prin prisma emiterii hotărârilor Comisiei județene, ulterior apariției acestor prevederi nu este necesar a fi analizate.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată:

1. redarea normei de drept intern ce urmează a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție: materia de drept – drept civil - fond funciar

- art. 29 din Legea nr. 1/2000 – forma în vigoare la data formulării cererii de reconstituire:

„(2) Centrele eparhiale, parohiile, schiturile, mănăstirile, constituite până la data intrării în vigoare a prezentei legi, dobândesc, prin reconstituire, suprafețe până la limita de 30 ha din fondul bisericesc al cultului căruiia îi aparțin, recunoscut de lege, dacă acesta a avut în proprietate terenuri forestiere în județul în care a fost constituită parohia, schitul sau mănăstirea”;

- art. 29 din Legea nr. 1/2000 – forma în vigoare la data emiterii hotărârii comisiei județene:

„(2) Centrele eparhiale, protoieriiile, mănăstirile, schiturile, parohiile, filiile, constituite până la data intrării în vigoare a prezentei legi, dobândesc, prin reconstituire, suprafețe până la limita de 30 ha din fondul bisericesc al cultului căruiia îi aparțin, recunoscut de lege, dacă acesta a avut în proprietate terenuri forestiere”;

„(3¹) Structurile de cult prevăzute la alin. (2), care au avut în folosință sau în înzestrare terenuri cu vegetație forestieră, dobândesc în proprietate suprafețe până la limita de 30 ha din pădurile pe care le-au avut în administrare sau în înzestrare”.

2.a. redarea altor norme de drept intern apreciate a fi relevante pentru analiză:

- art. 6 al. (1) din Legea nr. 1/2000 „La stabilirea, prin reconstituire, a dreptului de proprietate pentru terenurile agricole și forestiere, în conformitate cu prevederile prezentei legi, comisiile comunale, orașenești, municipale și comisiile județene, constituite potrivit legii, vor verifica în mod riguros existența actelor doveditoare prevăzute la art. 9 alin. (5) din Legea nr. 18/1991, republicată, precum și pertinența, verosimilitatea, autenticitatea și concludența acestor acte, ținându-se seama și de dispozițiile art. 11 alin. (1) și (2) din aceeași lege”.

- art. 4 al. 1 Codul Silvic (Legea nr. 26/1996) „Fondul forestier național este, după caz, proprietate publică sau privată și constituie bun de interes național”.

- art. 12 al. 3 din HG nr. 131/1991 „La cerere se vor anexa: acte de proprietate, certificat de moștenitor, hotărâre judecătorească, dacă există, în toate cazurile certificat de naștere, certificat de deces al autorului în cazul moștenitorilor, precum și orice alte acte din care să rezulte dreptul de proprietate asupra terenului solicitat”.

2.b. redarea normelor Convenției Europene a Drepturilor Omului relevante pentru analiză:

- art. 1 Protocolul I CEDO „Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional; Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor”.

3. prezentarea jurisprudenței proprii instanței: ANEXA 2

Prin deciziile civile nr. ... (dosar nr. ...) și nr. ... (dosar nr. ...) ale Tribunalului Suceava, Secția I civilă, s-au admis apelurile declarate în cauză, în sensul că acțiunile în constatare nulitate absolută titlu de proprietate au fost respinse ca nefondate.

În dosarele nr. ... și nr. ..., Tribunalul Suceava, Secția I civilă a rămas în pronunțare, iar la data de 13 decembrie 2018 cauzele au fost repuse pe rol, în temeiul dispozițiilor art. 400 Cod procedură civilă.

În dosarele nr. ..., ... și nr. ..., Tribunalul Suceava, Secția I civilă a acordat termen de judecată în vederea verificărilor susținerilor apărătorului reclamantei intimatelor ..., în sensul că au fost promovate la Înalta Curte de Casație și Justiție cereri de revizuire în dosare ce au același obiect și cauză, cu termen de judecată în ianuarie și februarie 2019 și că s-au formulat cereri de pronunțare a unei hotărâri prealabile ce vizează cauze similare.

La termenul de judecată din data de 12.02.2019, în dosarele nr. ..., nr. ... și nr. ..., Tribunalul Suceava, Secția I civilă a dispus suspendarea judecării cauzei în temeiul dispozițiilor art.520 alin.4 Cod procedură civilă.

4. prezentarea jurisprudenței naționale apreciată a fi relevantă pentru dezlegarea problemei de drept supuse analizei (JUDECĂTORII): ANEXA 3

Prin sentințe civile nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ... și nr. ... (dosar nr. ...)), ale Judecătoriei Rădăuți s-au admis acțiunile în constatare nulitate absolută titlu de proprietate.

Prin sentințele civile nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...), nr. ... (dosar nr. ...) și nr. ... (dosar nr. ...) ale Judecătoriei Cîmpulung Moldovenesc s-au respins acțiunile în constatare nulitate absolută titlu de proprietate, ca nefondate.

Prin sentințele civile nr. ... (dosar nr. ...) și nr. ... (dosar nr. ...) ale Judecătoriei Gura Humorului s-au respins acțiunile în constatare nulitate absolută titlu de proprietate, ca nefondate.

Prin sentințele civile nr. ... (dosar nr. ...) și nr. ... (dosar nr. ...) ale Judecătoriei Vatra Dornei s-au respins acțiunile în constatare nulitate absolută titlu de proprietate, ca nefondate.

a. Evidențierea caracterului neunitar al practicii judiciare, conform prevederilor art. 520 alin. 9 Noul Cod de procedură civilă

Sub acest aspect, se rețin afirmațiile concordante ale părților, în sensul înregistrării a circa 580 de dosare similare, pe rolul judecătoriilor de pe raza Tribunalului Suceava, care au pronunțat un număr semnificativ de soluții, atât în sensul admiterii acțiunii, cât și în sensul respingerii acesteia, conform înscrisurilor anexate.

Astfel, chestiunile de drept supuse dezbaterei sunt de interes general, prezentând o mare importanță pentru societate, față de numărul foarte mare de petenți, părți în cadrul celor 580 de dosare, văzând că fiecare litigiu se referă la suprafața de 30 ha pădure, în total 17.000 ha pădure și că suprafețele cu vegetație forestieră constituie bunuri de interes național, conform prevederilor art. 4 alin. 1 Codul Silvic (Legea nr. 26/1996), preluate și în prezentul Cod silvic (art. 3 alin. 1).

Tribunalul apreciază că, față de multitudinea cauzelor și complexitatea chestiunilor de drept incidente, practica judiciară neunitară este inerentă, impunându-se

statuarea unor dezlegări directoare, de către instanța supremă, în cadrul prezentei proceduri de control „a priori”.

Rolul acestuia în procesul de unificare a practicii judiciare a fost stabilit cu prisosință și în jurisprudența CEDO.

În conformitate cu această jurisprudență, divergențele de practică constituie, prin natura lor, consecința inerentă a oricărui sistem judiciar, iar rolul instanței supreme este tocmai să regleze aceste contradicții de jurisprudență (cauza Beian contra României).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că persistența hotărârilor judecătorești neunitare, mai ales când divergența implică un număr mare de reclamanti, poate crea o stare de incertitudine juridică, în măsură să scadă încrederea publicului în sistemul juridic, care, evident, constituie una dintre componentele fundamentale ale unui stat de drept (cauza Albu și alții contra României).

S-a mai statuat că incertitudinea jurisprudențială, la care se adaugă absența unui mecanism capabil să confere coerența de practică la nivelul celei mai înalte instanțe naționale, semnifică încălcarea prevederilor art. 6 CEDO (cauza Ștefan și Ștef contra României).

De asemenea, în lipsa unui mecanism care să asigure consecvența în practica instanțelor naționale, diferențele de abordare profunde, în ceea ce privește o problemă de o mare importanță pentru societate, creează o stare de insecuritate, rezultând încălcarea prevederilor art. 6 CEDO (cauza Tudor Tudor contra României).

5. punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizată:

A. Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 al. 2 din Legea nr. 1/2000, văzând că dovada dreptului de proprietate pentru reconstituire se face conform prevederilor art. 6 al. 1 din Legea nr. 1/2000, dacă îndreptățirea la reconstituire poate rezulta, din perspectiva prevederilor art. 1 din Protocolul 1 CEDO, și din aplicarea principiului bunei-credințe, văzând culpa Comisiilor de Fond Funciar cu ocazia emiterii titlului de proprietate și trecerea a 13 ani de la emiterea titlului de proprietate până la formularea acțiunii de constatare a nulității absolute a acestuia. Se are în vedere, pe de altă parte, eventuala culpă a petentei raportat la prevederile art. 12 al. 3 din HG nr. 131/1991, care nu a depus niciun act doveditor conform documentațiilor înaintate de Comisiile de Fond Funciar, faptul că este vorba de terenuri cu vegetație forestieră, ce constituie bunuri de interes național conform prevederilor art. 4 al. 1 din Codul Silvic (Legea nr. 26/1996), că petenta a folosit și exploatat terenul cu vegetație forestieră 13 ani până în prezent, văzând că prin acțiunea dedusă judecății se invocă un motiv de nulitate absolută a titlului de proprietate.

Conform prevederilor art. 29 alin. 2 din Legea nr. 1/2000, pentru a beneficia de reconstituirea dreptului de proprietate, unitatea de cult trebuie să probeze că fondul bisericesc al cultului de care aparține a avut calitatea de proprietar asupra terenului cu vegetație forestieră, ce face obiectul reconstituirii.

Conform prevederilor art. 6 alin. 1 și 1¹ din Legea nr. 1/2000, „(1) La stabilirea, prin reconstituire, a dreptului de proprietate pentru terenurile agricole și forestiere, în conformitate cu prevederile prezentei legi, comisiile comunale, orășenești, municipale și comisiile județene, constituite potrivit legii, vor verifica în mod riguros existența actelor doveditoare prevăzute la art. 9 alin. (5) din Legea nr. 18/1991, republicată, precum și relevanța, verosimilitatea, autenticitatea și concludența acestor acte, ținându-se seama și de dispozițiile art. 11 alin. (1) și (2) din aceeași lege”.

Această rigurozitate a înscrisurilor doveditoare se impune a fi respectată, în primul rând, de petentă, care avea obligația de a le anexa cererii de reconstituire, conform prevederilor art. 12 alin. 3 din HG nr. 131/1991, conform căreia „La cerere se vor anexa: acte de proprietate, certificat de moștenitor, hotărâre judecătorească, dacă există, în toate cazurile certificat de naștere, certificat de deces al autorului în cazul moștenitorilor, precum și orice alte acte din care să rezulte dreptul de proprietate asupra terenului solicitat.” Rezultă, astfel, clar și neechivoc, că petenta avea obligația de a proba cu înscrisuri dreptul de proprietate al cultului religios, încă de la demararea procedurii de reconstituire, odată cu depunerea cererii de reconstituire.

Verificarea cu rigurozitate a înscrisurilor doveditoare revine ulterior, ca obligație, comisiilor de aplicare a legislației fondului funciar, conform atribuțiilor legale în materie, respectiv în prima etapă, comisiei locale de fond funciar, iar, în a doua etapă, comisiei județene de fond funciar.

Chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată constituie interpretarea acestor dispoziții legale, prin prisma prevederilor art. 1 din Protocolul nr. 1 CEDO.

Instanța apreciază că petenta unitatea de cult se bucură de un „bun” în sensul prevederilor art. 1 din Protocolul nr. 1 CEDO, văzând că a beneficiat de reconstituirea dreptului de proprietate, în temeiul deciziei administrative a Comisiei Județene de stabilire a dreptului de proprietate, urmată de emiterea titlului de proprietate. Aceste aspecte se coroborează cu împrejurarea că petenta a folosit și a exploatat terenul pădure timp de 13 ani, până la contestarea titlului său de proprietate în instanță, exercitând, în acest interval de timp, toate prerogativele dreptului de proprietate.

Rămâne de examinat dacă ingerința în folosința „bunului”, în sensul analizat mai sus, este justificată, ceea ce impune respectarea a trei condiții: legalitatea măsurii, intervenirea unei cauze de „utilitate publică” și respectarea exigenței de proporționalitate, ceea ce semnifică menținerea unui just echilibru între cerințele de interes general ale comunității și imperativele apărării drepturilor fundamentale ale individului, astfel cum rezultă din jurisprudența CEDO (cauza Brumărescu contra României, cauza Străin contra României).

Instanța apreciază că este dată legalitatea măsurii, pentru constatarea nulității absolute a titlului de proprietate invocându-se incidența prevederilor art. III alin. 1 litera a pct. VI din Legea nr. 169/1997, conform căreia sunt lovite de nulitate absolută, potrivit dispozițiilor legislației civile aplicabile la data încheierii actului juridic, actele de reconstituire a dreptului de proprietate asupra unor terenuri forestiere, pentru persoanele care nu au deținut anterior în proprietate astfel de terenuri.

Trebuie avute în vedere și dispozițiile legale de drept comun ce reglementează regimul juridic al nulităților absolute. Astfel, nulitatea absolută a actelor juridice operează în cazul încălcării unor norme legale imperative, aceasta retroactivează, lipsind în totalitate de efecte juridice respectivul act juridic. Cazurile de nulitate absolută sunt uneori expres prevăzute de lege, însă alteori nulitatea este virtuală, rezultând implicit din textul de lege. Așadar, pentru ca un act juridic să fie sancționat cu nulitate absolută, nu este necesar ca această sancțiune să fie menționată expres printr-o dispoziție a legii. De regulă, normele imperative atrag, în cazul nerespectării lor, sancțiunea nulității absolute, față de scopul urmărit de acestea, anume ocrotirea unui interes general.

Reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere este reglementată, în mod evident, de norme imperative, de ordine publică, întrucât protejează un interes general și nu permit abateri de la conduita impusă (art. 24 și următoarele din Legea nr. 1/2000). Se are în vedere și faptul că terenurile cu vegetație forestieră constituie bunuri de interes național, conform prevederilor art. 4 alin. 1 Codul Silvic (Legea nr. 26/1996).

Suntem în prezența unei cauze de „utilitate publică”, impunându-se respectarea unor norme imperative, de ordine publică, astfel cum s-a argumentat mai sus.

Rămâne de examinat asigurarea raportului de proporționalitate. Sub acest aspect, avem, pe de o parte:

a) buna-credință a petentei, prezumată legal, care constituie o modalitate de dobândire a dreptului de proprietate în cazuri expres prevăzute de lege și alăturat altor condiții legale (de exemplu în cazul uzucapiunii);

b) culpa comisiilor de fond funciar, cu ocazia emiterii titlului de proprietate, raportat la verificările ce le reveneau, conform prevederilor art. 6 alin. 1 din Legea nr. 1/2000;

c) trecerea a 13 ani de la emiterea titlului de proprietate, până la formularea acțiunii de constatare a nulității absolute a acestuia, timp în care petenta a exercitat nestingherită toate prerogativele dreptului de proprietate.

Pe de altă parte, se evidențiază următoarele:

a) culpa petentei unitatea de cult, raportat la prevederile art. 12 alin. 3 din HG nr. 131/1991, care nu a depus niciun act doveditor, conform documentațiilor înaintate de comisiile de fond funciar, aceasta având obligația de a depune înscrisurile doveditoare odată cu demararea procedurii de reconstituire, prin depunerea cererii de reconstituire;

b) terenurile cu vegetație forestieră beneficiază de un regim juridic special, distinct de terenurile cu altă categorie de folosință. Acestea constituie bunuri de interes național, conform prevederilor art. 4 alin. 1 Codul Silvic (Legea nr. 26/1996), ceea ce semnifică faptul că reprezintă bunuri de interes general, interes ce trebuie să prevaleze;

c) în cauză se invocă un caz de nulitate absolută a titlului de proprietate al petentei unitatea de cult, fiind vorba de cea mai drastică sancțiune juridică ce poate afecta un drept. Regulile care guvernează regimul juridic al nulității absolute sunt următoarele: aceasta poate fi invocată de oricine justifică interes; nulitatea absolută poate fi invocată oricând, pe cale de acțiune sau de excepție, fiind, deci, imprescriptibilă; în principiu, nulitatea absolută nu poate fi acoperită prin confirmare, excepțiile fiind expres și limitativ prevăzute de lege (de exemplu art. 1010 Noul Cod civil, art. 303 Noul Cod civil). Această a treia regulă este consecința inerentă a primelor două și se explică prin caracterul general al interesului ocrotit de norma juridică.

d) petenta a folosit și exploatat suprafața de 30 de ha pădure timp de 13 ani, exercitând în plenitudine prerogativele dreptului de proprietate, rezultând, în beneficiul său, un activ patrimonial important, față de valoarea economică deosebită a pădurilor.

Punând în balanță cele două categorii de argumente mai sus arătate, nu rezultă impunerea unei sarcini speciale și exorbitante în privința petentei. De asemenea, se poate considera și că aceasta a fost despăgubită, raportat la argumentele din prima categorie, prin încasarea beneficiilor materiale generate de folosirea și exploatarea timp de 13 ani a suprafeței de 30 ha pădure. Aceste despăgubiri pot fi considerate un just remediu material pentru neregularitățile din procedura de reconstituire, imputabile instituțiilor statului.

Evidențierea celor două categorii de argumente are ca scop o expunere echilibrată, nepărtinitoare, care să prezinte argumentele favorabile fiecărei părți. De asemenea, se urmărește a se asigura particularizarea impusă de solicitarea de dezlegare a unor chestiuni de drept de către instanța supremă, pentru justa apreciere în drept raportat la jurisprudența CEDO, care este foarte nuanțată și particularizată și impune stabilirea unui grad foarte ridicat de similaritate. În numeroase sesizări pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a reproșat instanței de trimitere că nu a oferit suficiente detalii pentru ca instanța supremă să poată pronunța dezlegări de drept.

Mai mult, cele două categorii de argumente se regăsesc și în celelalte cauze similare, existând deci un risc major de a se genera practică judiciară neunitară.

Repetitivitatea acestora asigură cerința abstractizării chestiunilor de drept sesizate, specifică prezentei proceduri.

Interpretarea unor norme juridice prin prisma prevederilor CEDO constituie, în mod evident, o chestiune de drept, iar raportarea la prevederile CEDO impune relevarea circumstanțelor esențiale ale cauzei, în absența cărora nu se poate asigura cerința de proporționalitate, mai sus arătată.

În niciun caz, prin prezenta sesizare nu se solicită aprecieri asupra situației de fapt, care, de altfel, este simplă, clară și necontestată.

În mod greșit, arată apelanta că se solicită dezlegări asupra situației de fapt: nicio parte nu contestă nedepunerea actelor doveditoare odată cu cererea de reconstituire, nici trecerea a 13 ani de la emiterea titlului de proprietate, nici folosirea și exploatarea terenului cu vegetație forestieră în acest interval de timp, etc.

B. Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 al. 3¹ din Legea nr. 1/2000, în sensul dacă aceste prevederi se raportează la suprafața de teren cu vegetație forestieră ce a aparținut în proprietatea, înzestrarea, folosința sau administrarea unităților de cult, ca subiecte de drept individuale care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate, sau la terenul ce a aparținut, în aceleași modalități, cultului religios din care acestea fac parte.

Aceste dispoziții legale prevăd expres că este vorba de terenurile ce au aparținut în proprietatea, înzestrarea, folosința sau administrarea unităților de cult, ca subiecte de drept individuale, întrucât legiuitorul utilizează expresiile „care au avut”, respectiv „pe care le-au avut”, cu referire directă la unitățile de cult. Aceasta reprezintă interpretarea logico-gramaticală a textului legal, prin analiza morfologică și sintactică a dispozițiilor legale, precum și a raționamentelor logice.

Recurgând la interpretarea sistematică, prin care se determină înțelesul unei norme juridice în funcție de locul pe care îl ocupă în cadrul actului normativ din care face parte, coroborat cu celelalte dispoziții ale acestuia, se rețin următoarele: prevederile art. 29 alin. 3¹ din Legea nr. 1/2000 sunt redactate după prevederile art. 29 alin. 2 din aceeași lege, care anterior a reglementat deja reconstituirea dreptului de proprietate prin valorificarea drepturilor deținute de cultul religios din care unitatea de cult face parte. Rezultă că drepturile aparținând cultului religios au fost expres reglementate în art. 29 alin. 2, iar dacă legiuitorul le-ar fi avut în vedere și în contextul art. 29 alin. 3¹, în mod logic, ar fi făcut vorbire și în cadrul acestui alineat de cultul religios, astfel cum a procedat la alin. 2. Nu este permis interpretului a adăuga la textul legal.

Părțile invocă sub acest aspect, considerente din decizii ale Curții Constituționale, existând argumente atât în favoarea petentei, cât și a reclamantei, însă aceste decizii interesează din perspectiva controlului de constituționalitate, a conformității normelor legale analizate cu legea fundamentală.

Dispozițiile art. 29 alin. 3¹ din Legea nr. 1/2000 fac trimitere la structurile de cult prevăzute la alin. 2, care menționează: „Centrele eparhiale, parohiile, schiturile, mănăstirile, constituite până la data intrării în vigoare a prezentei legi ...”. Această trimitere are rolul de a determina care categorie de unități de cult este beneficiara acestor dispoziții legale, impunându-le, în prealabil, formalitatea constituirii legale, nu extinde drepturile care pot fi valorificate în contextul acestor dispoziții legale, drepturi pe care le reglementează, expres și clar, după această trimitere la prevederile alin. 2.

Prevederile art. 72 din HG nr. 131/1991, astfel cum a fost modificată prin HG nr. 180/2000, invocate de Unitatea de Cult, fac vorbire, într-adevăr de bunurile fondului bisericesc al cultului de care aparțin unitățile de cult, însă sunt restrictive, referindu-se

exclusiv la cele deținute în proprietate de acesta. Astfel, aceste prevederi legale asigură punerea în aplicare a prevederilor art. 29 al. 2 din Legea nr. 1/2000, nu a prevederilor art. 29 al. 3¹ din Legea nr. 1/2000.

De altfel, prevederile regulamentare nu ar putea extinde domeniul de aplicare a legii, având o forță juridică inferioară acesteia.

C. Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 al. 2 din Legea nr. 1/2000, respectiv dacă este îndreptățit la reconstituirea dreptului de proprietate atât fostul proprietar, cât și titularul unui drept de folosință considerat "proprietar util".

Calitatea de "proprietar util" a fost invocată, ca apărare, în memoriul de apel, fiind considerată suficientă pentru reconstituirea dreptului de proprietate în unele decizii ale Tribunalului Suceava, Secția I civilă.

Prevederile art. 29 alin. 2 din Legea nr. 1/2000 fac vorbire, în mod expres, de fostele proprietăți ale fondului bisericesc al cultului religios din care face parte unitatea de cult petentă, stipulându-se „dacă acesta a avut în proprietate terenuri forestiere”.

Proprietatea este dreptul unei persoane de a se bucura și de a dispune de un lucru, în mod exclusiv și absolut, însă în limitele legii. Atributele dreptului de proprietate sunt: posesia („*ius utendi*”), folosința („*ius fruendi*”) și dreptul de dispoziție („*ius abutendi*”).

Deci, dreptul de folosință constituie doar una dintre prerogativele proprietății, astfel că nu se poate stabili o relație de echivalență între cele două noțiuni juridice, proprietate, respectiv folosință.

Noțiunea de „proprietar util” sau „proprietate utilă” nu este reglementată de legislația de fond funciar, nici în contextul prevederilor Legii nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare, nici de dispozițiile Legii nr. 1/2000, ale căror stipulații fac obiect de dezbatere în prezenta cauză.

Aceste noțiuni juridice erau reglementate de Codul civil austriac, în contextul căruia proprietatea asupra unui bun imobiliar putea fi împărțită între „proprietarul direct” (care avea drept asupra substanței lucrului) și „proprietarul util” (care exercita un drept de folosință).

Aceste noțiuni juridice nu au fost preluate de legislația de fond funciar, sub imperiul căreia se desfășoară prezentul litigiu, nefiind reglementate de această legislație. Astfel, acestea nu pot fi valorificate prin prisma prevederilor art. 29 alin. 2 din Legea nr. 1/2000.

Dispozițiile Codului civil austriac, respectiv ale legislației de fond funciar, ultima intrată în vigoare începând cu anul 1991, constituie regimuri juridice diferite, care nu s-au intersectat nici din punctul de vedere al perioadei de timp în care s-au aflat în vigoare.

Astfel, nu pot fi „împrumutate” noțiuni juridice dintr-o legislație anterioară, la care dispozițiile Legii nr. 1/2000 nu fac trimitere, în caz contrar, fiind în prezența unei „*lex tertia*” („o altă lege”), ce nu poate fi stabilită pe cale judiciară.

Când legiuitorul a dorit să valorifice un simplu drept de folosință, în contextul legislației de fond funciar, a prevăzut dispoziții exprese în acest sens (de exemplu art. 19, art. 24 alin. 1, art. 36 alin. 2 din Legea nr. 18/1991), acestea fiind de strictă interpretare, întrucât regula în materie de fond funciar este retrocedarea fostelor proprietăți pe calea reconstituirii dreptului de proprietate.

De altfel, sub imperiul legislației de fond funciar, valorificarea unui drept de folosință se circumscrie constituirii unui drept de proprietate. În schimb, reconstituirea dreptului de proprietate presupune preexistența unui drept de proprietate deplin (art. 8 alin. 1 și 2 din Legea nr. 18/1991, art. 11 alin. 1 din Legea nr. 18/1991).

De altfel, în contextul prevederilor art. 29 din Legea nr. 1/2000, când legiuitorul a înțeles să permită valorificarea unui simplu drept de folosință, a utilizat noțiuni distincte de dreptul de proprietate, de exemplu drept de administrare sau înzestrare (alin. 3¹).

Se impune a se da eficiență principiului conform căruia interpretului nu îi este permis a adăuga la lege.

D. Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 al. 3¹ din Legea nr. 1/2000, respectiv, dacă aceste prevederi se aplică "automat" și cererilor de reconstituire formulate anterior intrării în vigoare a acestor prevederi, văzând că hotărârea de reconstituire a dreptului de proprietate a Comisiei Județene de Fond Funciar a fost emisă după intrarea în vigoare a acestor dispoziții legale.

Reconstituirea dreptului de proprietate are loc „la cerere”, conform prevederilor art. 8 alin. 3 din Legea nr. 18/1991, fiind o materializare a principiului disponibilității, în materia fondului funciar. Cu alte cuvinte, reconstituirea dreptului de proprietate nu este luată în calcul din oficiu și se circumscrie pretențiilor formulate de petent, exprimate în cererea de reconstituire.

Alineatul 3¹ al. art. 29 din Legea nr. 1/2000 a fost introdus prin Legea nr. 400/2002 și, deci, nu era în vigoare la momentul formulării cererii de reconstituire la data de 2.03.2000, de esență fiind și respectarea principiului neretroactivității legii.

Acesta este consacrat de prevederile art. 15 alin. 2 din Constituție, „*legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile*”. Jurisprudența Curții Constituționale este fermă în sensul unei interpretări riguroase a acestor prevederi constituționale.

De reținut că hotărârea de validare a dreptului de proprietate a Comisiei Județene de fond funciar a intervenit după intrarea în vigoare a dispozițiilor alin. 3¹ al. art. 29 din Legea nr. 1/2000.

În acest caz, de esență este aplicarea regulilor de tehnică legislativă, fiind importante, sub acest aspect, eventualele dispoziții tranzitorii. Acestea cuprind măsurile ce se instituie cu privire la derularea raporturilor juridice născute în temeiul vechii reglementări, care urmează să fie înlocuită de noul act normativ.

Conform prevederilor art. 54 alin. 2 din Legea nr. 24/2000, dispozițiile tranzitorii trebuie să asigure, pe o perioadă determinată, corelarea celor două reglementări, astfel încât să se evite retroactivitatea noului act normativ sau conflictul între norme succesive.

Prevederile legii nr. 400/2002 nu cuprind dispoziții tranzitorii care să permită aplicarea automată a acestora și în cazul cererilor de reconstituire nesoluționate până la intrarea în vigoare a acesteia.

Principiul aplicării imediate a legii civile noi vizează faptele juridice și efectele în curs de producere.

În cauză, acesta trebuie circumscris și corelat cu respectarea principiului disponibilității. Cu alte cuvinte, văzând că reconstituirea dreptului de proprietate are loc „la cerere” și în limitele pretențiilor din această cerere, aplicarea dispozițiilor legale noi va avea loc „la cerere”, cu respectarea simetriei corespunzătoare, fiind hotărâtor a stabili dacă petenta s-a prevalat, în fața comisiilor de fond funciar, de noile dispoziții legale.

Petenta unitatea de cult avea posibilitatea să invoce, deci, după intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr. 400/2002, ca temei de drept, prevederile art. 29 alin. 3¹ din Legea nr. 1/2000, care, în acest caz, văzând nesoluționarea cererii sale de reconstituire până la acel moment, ar fi fost analizate, în mod suplimentar, în favoarea sa, alături de prevederile art. 29 alin. 2 din Legea nr. 1/2000. Este vorba de un demers facil de realizat, constând într-

o cerere precizatoare ulterioară, conform modificărilor legale ulterioare, toate persoanele având obligația de a cunoaște intrarea lor în vigoare („*nemo censetur ignorare legem*”).

6. Literatură de specialitate consacrată relevantă pentru analiză:

Viorel Terzea – „*Legile fondului funciar*”, comentarii și explicații, Editura C.H. Beck, pag. 407-419, 486-491 – ANEXA 4.

Cităm:

„§1. Titularii dreptului de reconstituire a dreptului de proprietate în cazul prevăzut de art. 29 în Legea nr. 1/2000

Pot beneficia de reconstituirea dreptului de proprietate, în cazul prevăzut de art. 29 din Legea nr. 1/2000, următoarele categorii de persoane: -centrele eparhiale, protoierile, mănăstirile, schiturile, parohiile, filialele și alte structuri ale unităților de cult.

Desigur, pentru a putea beneficia de reconstituirea dreptului de proprietate este necesar să se dovedească de către persoanele solicitante faptul că terenul solicitat a fost proprietatea lor și a fost preluat de către stat, indiferent cu ce titlu.

§2. Obiectul reconstituirii dreptului de proprietate

Obiectul reconstituirii dreptului de proprietate, în aceste cazuri, îl reprezintă terenurile forestiere, care au fost proprietatea persoanelor solicitante și care au fost preluate de către stat.

De asemenea, având în vedere că legea nu limitează suprafața de teren care poate face obiectul reconstituirii dreptului de proprietate, va forma obiectul reconstituirii întreaga suprafață de teren care a fost proprietatea persoanei solicitante. Totuși, suprafețele atribuite structurilor unităților de cult nu vor putea depăși, cumulativ, suprafața avută în proprietate de fondul bisericesc în județul în care s-a constituit protoeria, mănăstirea, schitul, parohia sau filia [art. 29 alin. (3) din Legea nr. 1/2000].”

Rezultă astfel că, în literatura de specialitate, se consideră că, în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 al. 2 din Legea nr. 1/2000, unitățile de cult au obligația de a proba preexistența unui drept de proprietate, cu respectarea, în plan probator, a rigurozității impuse de prevederile art. 6 al. 1 din Legea nr. 1/2000.

De asemenea, cu privire la aplicarea și interpretarea prevederilor art. 29 al. 3¹ din Legea nr. 1/2000, se consideră că aceste dispoziții legale permit reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere deținute anterior, în administrare sau înzestrare, de unitățile de cult petente.

Pentru aceste motive,

În numele Legii,

DISPUNE:

Constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept:

1. Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 al. 2 din Legea nr. 1/2000, văzând că dovada dreptului de proprietate pentru reconstituire se face conform prevederilor art. 6 al. 1 din Legea nr. 1/2000, dacă îndreptățirea la reconstituire poate rezulta, din perspectiva prevederilor art. 1 din Protocolul 1 CEDO, și din aplicarea principiului bunei-credințe, văzând culpa Comisiilor de Fond Funciar cu ocazia emiterii titlului de proprietate și trecerea a 13 ani de la emiterea titlului de proprietate până la formularea acțiunii de constatare a nulității absolute a acestuia. Se are în vedere, pe de altă parte, eventuala culpă a petentei raportat la prevederile art. 12 al. 3 din HG nr. 131/1991, care nu a depus niciun act doveditor conform documentațiilor înaintate de Comisiile de Fond Funciar, faptul că este vorba de terenuri cu vegetație forestieră, ce constituie bunuri de interes național

conform prevederilor art. 4 al. 1 din Codul Silvic (Legea nr. 26/1996), că petenta a folosit și exploatat terenul cu vegetație forestieră 13 ani până în prezent, văzând că prin acțiunea dedusă judecății se invocă un motiv de nulitate absolută a titlului de proprietate.

2. Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 al. 3¹ din Legea nr. 1/2000, în sensul dacă aceste prevederi se raportează la suprafața de teren cu vegetație forestieră ce a aparținut în proprietatea, înzestrarea, folosința sau administrarea unităților de cult, ca subiecte de drept individuale care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate, sau la terenul ce a aparținut, în aceleași modalități, cultului religios din care acestea fac parte.

3. Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 al. 2 din Legea nr. 1/2000, respectiv dacă este îndreptățit la reconstituirea dreptului de proprietate atât fostul proprietar, cât și titularul unui drept de folosință considerat "proprietar util".

4. Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 29 al. 3¹ din Legea nr. 1/2000, respectiv, dacă aceste prevederi se aplică "automat" și cererilor de reconstituire formulate anterior intrării în vigoare a acestor prevederi, văzând că hotărârea de reconstituire a dreptului de proprietate a Comisiei Județene de Fond Funciar a fost emisă după intrarea în vigoare a acestor dispoziții legale.

Dispune înaintarea prezentei încheieri, la care se atașează următoarele înscrisuri, conforme cu originalul: Anexa nr. 1 (Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție), Anexa nr. 2 (Jurisprudența propriei instanțe), Anexa nr. 3 (Jurisprudență națională) și Anexa nr. 4 (Literatură de specialitate consacrată relevantă pentru analiză).

Dispune suspendarea judecății, conform prevederilor art. 520 al. 2 Cod procedură civilă.

Fără cale de atac.

Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței, azi 8.02.2019.

Președinte,

Judecător,

Grefier,

Red.

Tehnored.

7 ex./.....